

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๕๕/๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๓

ระหว่าง { นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง
พรรคกฤษไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคกฤษไทยมั่นคง

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคกฤษไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓

ข้อกล่าวอ้างตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองผู้ร้อง ได้มีประกาศรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ ต่อมาผู้ถูกร้องได้แจ้งต่อผู้ร้องขอเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไทยมั่นคง พ.ศ. ๒๕๔๒ (ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๓) โดยมีสาระสำคัญคือเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น “พรรคกฤษไทยมั่นคง” และผู้ร้องได้มีประกาศลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ตอรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคผู้ถูกร้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ โดยมาตรา ๔๒ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองดังกล่าวต้องกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ซึ่งพรรคผู้ถูกร้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจ้งต่อผู้ร้อง ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑

ผู้ร้องมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ถูกร้องศึกษาทำความเข้าใจและถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเคร่งครัด ต่อมาผู้ร้องได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา โดยให้ถือปฏิบัติให้ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายพร้อมแนบแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง (แบบ ท.พ.๘) ซึ่งเป็นแบบที่ผู้ร้องกำหนดและลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ แต่ตรวจสอบพบว่าเป็นรายงานการดำเนินกิจการที่ไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ และไม่ถูกต้องตามประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง วิธีการรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเสนอให้ผู้ร้องใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ผู้ร้องจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งผู้ถูกร้องให้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและให้เป็นไปตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วแจ้งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งให้หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อผู้ร้องภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ โดยหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๑ แต่ไม่ได้ชี้แจงเหตุผลต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่อย่างใด

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๓๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ เห็นชอบให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ กรณีพรรคผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคสอง

๒. มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไป เนื่องจากกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคสอง จะจัดแจ้งจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องถูกยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อครบระยะเวลาการรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากพรรคการเมืองใดยังไม่ได้รายงาน ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการเพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น” มาตรา ๒๘ วรรคสอง บัญญัติว่า “การดำเนินการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง... (๕) รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่านมา” มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมืองแต่พรรคการเมืองนั้นยังมีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ หรือในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือมาตรา ๘๒ ให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่งแล้วมีมติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง กรณีจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕๓ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐
ข้อ ๒๕ และข้อ ๑๗ (๒๐) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจวินิจฉัยได้

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา
ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ สรุปได้ว่า

นายชัชฎาภรณ์ (กฤตฉณพงศ์) นุสดีพรลภัส หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการ
เป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑ จึงเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิก
พรรคการเมืองสิ้นสุดลง ตามข้อบังคับพรรคกฤษฎไทยมั่นคง พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๑๘ (๒) ข้อ ๓๐ (๓)
และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ (๒) ต่อมา
วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือที่ กทมค. ๐๔๐/๒๕๕๑ แจ้งจำนวนสมาชิกของ
พรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ลดลง จำนวน ๑๓ คน ซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องทั้งหมด
ต่อผู้ร้อง หลังจากนั้น วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ผู้ร้องได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องรับทราบการลาออก
จากการเป็นสมาชิกพรรคของกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องทั้งหมด จำนวน ๑๓ คน
และให้รองหัวหน้าพรรคการเมืองลำดับต้นทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคการเมืองดำเนินการแจ้ง
การเปลี่ยนแปลงไปยังผู้ร้อง ตามนัยมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อมาวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ นายชัชฎาภรณ์ (กฤตฉณพงศ์)
นุสดีพรลภัส พร้อมทั้งกรรมการบริหารพรรคทุกคน ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
ของตนต่อผู้ร้อง ส่วนนายวสันต์ ฝีมือช่าง มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ร้อง
ทราบว่า ตนเองได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม
๒๕๔๕ จึงไม่สามารถทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในการแจ้งการเปลี่ยนแปลง
คณะกรรมการบริหารพรรคมายังผู้ร้องได้ โดยผู้ถูกร้องได้แจ้งผู้ร้องทราบแล้ว ตามหนังสือ ลงวันที่ ๑
สิงหาคม ๒๕๔๕

วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ นายชัชฎาภรณ์ (กฤตฉณพงศ์) นุสดีพรลภัส ได้มีหนังสือ
ถึงผู้ร้อง ขอให้มีการสั่งเลิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามข้อบังคับพรรคกฤษฎไทยมั่นคง พ.ศ. ๒๕๔๒
ข้อ ๑๘ (๒) ข้อ ๓๐ (๒) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๒) เพราะเหตุที่คณะกรรมการบริหารพรรคได้ลาออกหมดแล้ว
ซึ่งผู้ร้องก็ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ แจ้งข้อพิจารณารวม ๓ กรณี คือ (๑) กรณีมี

กรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องยังคงทำหน้าที่กรรมการบริหารพรรคอีก จำนวน ๒ คน (๒) กรณีหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่ได้แจ้งเรื่องการลาออกจากสมาชิกพรรคของนายวสันต์ ฝีมือช่าง ต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กำหนด และ (๓) กรณีผู้ถูกร้องประสงค์จะเลิกพรรคการเมืองต้องจัดประชุมใหญ่ พรรคการเมือง ในกรณีดังกล่าว ผู้ถูกร้องชี้แจงว่า กรณีที่หนึ่ง นายฉัตรตพรหม นุสดี ในฐานะหัวหน้า พรรคการเมืองผู้ถูกร้องเชื่อว่ามีอำนาจหน้าที่แจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค และได้แจ้งให้ ผู้ร้องทราบแล้ว ตามหนังสือที่ กทมค. ๐๒๔/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๕ กรณีที่สอง กรรมการบริหารพรรค ๒ คน คือ นางนันทา มั่งมี และนายสมพงษ์ เขียวสด เป็นกรรมการบริหาร พรรคการเมืองผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ พ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง ก่อนวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๐ แล้ว เนื่องจากถูกลบชื่อออกจากฐานข้อมูลของผู้ร้อง กรณีมีรายชื่อ ชำช้อนกับสมาชิกพรรคการเมืองอื่น และกรณีที่สาม เป็นกรณีที่ขอให้ผู้ร้องมีคำสั่งเลิกพรรคการเมือง ผู้ถูกร้อง เพราะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้องแล้ว

ผู้ถูกร้องยืนยันว่าได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่งแล้ว โดยได้จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ร้องทราบ ตามหนังสือที่ กทมค. ๐๑๕/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๑ แต่ผู้ร้องเพ็งมีหนังสือแจ้งมายังผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ว่ารายงานการดำเนินงาน กิจการดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) และไม่ถูกต้องตามประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง วิธีการรายงานการดำเนินงานกิจการของ พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถือว่ารายงานดังกล่าวไม่ถูกต้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง จึงให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง การแจ้งของผู้ร้องดังกล่าวเป็นการแจ้งภายหลังจากที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกของพรรคไปหมดแล้ว จึงไม่มีบุคคลหรือคณะกรรมการบริหารพรรค ที่จักดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ ได้

ผู้ถูกร้อง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

๑. มีคำสั่งว่าไม่มีเหตุต้องยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๓ วรรคสอง

๒. มีคำสั่งว่าไม่มีผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องและไม่มีผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนและถูกห้ามหรือเสียสิทธิในการที่จะกระทำการใดการหนึ่งภายในกำหนดระยะเวลาห้าปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง มาตรา ๕๓ วรรคสอง และมาตรา ๕๗

๓. มีคำสั่งให้เลิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้องหรือให้ผู้ร้องโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเลิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ด้วยมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคกฤษฎไทยมั่นคง พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๑๘ (๒) และข้อ ๓๐ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง (๒) และมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง (๑)

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และเอกสารประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย รวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ มีเหตุสมควรที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องถูกยุบไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่ ๑ มีเหตุสมควรที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับจดแจ้งการจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจงให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งในการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) บัญญัติให้ต้องกระทำ โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๑ แต่ตรวจสอบพบว่า รายงานดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) และไม่ถูกต้องตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง วิธีการรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องจึงได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง แจงให้ผู้ร้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและให้เป็นไปตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) แล้วแจ้งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมีหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องชี้แจงภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ผู้ร้องกำหนดตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕)

กรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องได้มีการแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคต่อผู้ร้องแล้ว อีกทั้งการลาออกจกสมาชิกของกรรมการบริหารพรรค ทั้ง ๑๓ คน ทำให้ไม่มีกรรมการบริหารพรรคที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ นั้น เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องดังกล่าว ถือเป็น การเปลี่ยนแปลงรายการตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๕) ที่จดแจ้งไว้กับนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งหัวหน้าพรรคการเมืองต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะสมบูรณ์ต่อเมื่อ ได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง แล้ว ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ผู้ถูกร้องทั้ง ๑๓ คน ต้องถือว่าผู้ถูกร้องยังคงมีหัวหน้าพรรคการเมืองที่สามารถดำเนินการให้การจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาเป็นไปโดยถูกต้องตามที่กฎหมายบัญญัติและเสนอต่อผู้ร้องได้ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องยังไม่มีเหตุผลอันสมควร จึงรับฟังไม่ได้ กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ส่วนข้อกล่าวอ้างอื่นของผู้ถูกร้อง ไม่ทำให้ผลของคำวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๒ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องถูกยุบไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป นั้น เป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อมีเหตุให้พรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกยุบไปด้วยเหตุที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคกฤษไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ ประกอบมาตรา ๔๒ และให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจะจดแจ้ง

การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓

นายชัช ชลวร

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ ภัคดีชานกุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเฉลิมพล เอกอรุณ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณรงค์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ